LUMO

2

9. Katolinen Eurooppa

Kulttuurisesti moninainen ja maallistunut Eurooppa

- Uskonnonvapaus on Euroopassa tärkeä arvo, joka on mahdollistanut moniarvoisen Euroopan kehittymisen.
- Yli puolet eurooppalaisista uskoo Jumalan olemassaoloon, noin 1/4 uskoo jonkinlaiseen henkeen tai voimaan ja noin 1/5 ei usko mihinkään näistä.
- Globaalisti Eurooppa on poikkeuksellisen maallistunut.
- Eurooppalaisten uskonnollisuus saa jatkuvasti uudenlaisia muotoja ja muiden maailmanuskontojen, erityisesti islamin, vaikutus on lisääntynyt.

Katolisen kirkon asema Euroopassa

- Katolinen kirkko on vaikuttanut syvästi eurooppalaiseen kulttuuriin. Se on Euroopan vaikutusvaltaisin ja suurin kirkkokunta (noin 40 % väestöstä).
- Maallistumiskehitys näkyy myös katolisen kirkon jäsenmäärässä.
- Kirkon torjuva suhtautuminen esim. ehkäisyyn, aborttiin ja homoseksuaalisuuteen jakaa mielipiteitä.

Italiassa paavi on mielipidevaikuttaja

- Italiassa 70–80 % väestöstä on katolilaisia.
- Kirkko ja paavi ovat merkittäviä yhteiskunnallisia vaikuttaja.
- Kun Italia yhdistyi kuningaskunnaksi vuonna 1861, paavin johtama Kirkkovaltio lakkasi olemasta.
  - Paaville jäi pelkkä Vatikaanin alue, eikä hän tunnustanut Italian valtiota.
- Vuonna 1929 Mussolini ja paavi solmivat lateraanisopimukset, jolloin Vatikaanivaltio syntyi ja katolisesta kirkosta tuli Italian valtionuskonto.
- Toisen maailmansodan jälkeen sopimukset uusittiin. Katolisuus valtionuskontona lakkautettiin vuonna 1984.

Ranskassa korostetaan uskonnon ja valtion eroa

- Ranskan suuri vallankumous 1789: katolisuus menetti asemansa valtionuskontona.
  - uskonnonvapaus
  - Katolinen kirkko yritettiin korvata uudella ateistisella uskonnolla, järjen palvonnalla.
- Uskonto ja valtio erotettiin toisistaan vuonna 1905.
  - Maallisuusperiaatteen mukaan valtio takaa uskonnon- ja omantunnonvapauden.
  - Valtio ei tunnusta eikä tue rahallisesti mitään uskontoa.
  - Julkisiin rakennuksiin ei saa kiinnittää uskonnollisia tunnuksia.
- Julkisessa tilassa on jännitteitä ja keskustelua uskonnosta.

Puolassa on paljon aktiivisia kirkossakävijöitä

- Noin 85 % puolalaisista on katolilaisia.
- Poikkeuksellisen moni käy kirkossa.
- ”Aito puolalainen on myös katolilainen.”
- Kirkko on merkittävä mielipidevaikuttaja, joka painottaa konservatiivisia arvoja.
- Kristinusko säilytti asemansa sosialismin ajasta huolimatta.
- Paavi Johannes Paavali II oli puolalainen, mikä vahvisti kirkon asemaa.
- Paavi vaikutti osaltaan sosialistisen järjestelmän romahtamiseen.